ŞERBAN STRĂTILĂ (1943-2026)

Pe 2 noiembrie 2026 ne-a părăsit Şerban-Valentin Strătilă, membru de onoare al Institutului de Matematică „Simion Stoilow”.

Născut la Piteşti, în 1943, Şerban Strătilă şi-a manifestat încă din anii de şcoală talentul matematic, obţinând distincţii la olimpiade naţionale şi internaţionale. A urmat Facultatea de Matematică a Universităţii din Bucureşti, iar în 1967 şi-a început activitatea la Institutul de Matematică al Academiei Române, instituţie de care avea să rămână legat de-a lungul întregii sale cariere. În 1973, sub conducerea profesorului Nicolae Dinculeanu, şi-a susţinut la Universitatea din Bucureşti teza de doctorat, consacrată teoriei spectrale centrale în algebrele von Neumann.

Activitatea științifică a lui Șerban Strătilă s-a desfășurat în principal în teoria algebrelor de operatori. Contribuțiile sale au privit, între altele, algebrele von Neumann, teoria modulară, produsele încrucișate, reprezentările algebrelor AF și ale grupului unitar infinit-dimensional. A colaborat cu matematicieni de prim rang, între care Ciprian Foiaș, Dan-Virgil Voiculescu și László Zsidó, publicând lucrări care au devenit repere importante în literatura de specialitate.

Însă, dincolo de propria activitate de cercetare, Șerban Strătilă a avut un rol esențial în crearea și consolidarea unei comunități științifice. A fost unul dintre inițiatorii seminarului de algebre de operatori al Institutul de Matematică, la sfârșitul anilor 1960. Într-o perioadă în care domeniul cunoștea transformări spectaculoase, Șerban Strătilă a înțeles devreme importanța lor și a contribuit la constituirea, în România, a unui grup de cercetare capabil să participe la evoluția lor internațională. În bună parte sub influența lui, s-a format în anii 70-80 școala românească de algebre de operatori; după 1990 reprezentanții acestei școli au avut o activitate remarcabilă în numeroase universități și centre de cercetare din Europa și Statele Unite ale Americii.

Tot în acest sens trebuie menționată prodigioasa activitate pedagogică a lui Șerban Strătilă. Chiar dacă abia în 1997 a devenit, formal, profesor la Facultatea de Matematică a Universității din București, încă din anii 70 a predat numeroase cursuri la facultate, în special la nivelul studiilor de specializare. Expunerile sale, atât cele predate la tablă, cât și cele redactate în scris, au ajuns curând să reprezinte un standard rar egalat de claritate și profunzime. Ca profesor și îndrumător, a transmis nu numai cunoștințe, ci și o anumită concepție despre matematică, întemeiată pe rigoare, profunzime și înțelegerea structurilor fundamentale.

Această latură a personalității lui Șerban Strătilă s-a concretizat și în cărțile scrise. Este autorul, împreună cu László Zsidó, a două monografii de referință în domeniu: *Lecții de algebre von Neumann*, publicată la Editura Academiei în 1975 și preluată apoi, în traducere engleză, de Abacus Press în 1979, și *Operator Algebras*, apărută în 1995 la Editura Universității de Vest din Timișoara. Monografia *Modular Theory in Operator Algebras* a fost publicată în 1981 de Editura Academiei și Abacus Press, iar o a doua ediție revizuită a apărut în 2020 la Cambridge University Press. În perioada activității la Universitatea din București Șerban Strătilă a publicat, la editura Fundației Theta, două remarcabile texte expozitorii în limba română, *Introducere în analiza complexă* în 2013 și *Integrala Lebesgue și transformarea Fourier* în 2014.

Dispariția lui Șerban Strătilă reprezintă o grea pierdere pentru matematica românească. Cercetător de prestigiu internațional, profesor și formator al mai multor generații de matematicieni, a fost una dintre personalitățile care au contribuit decisiv la dezvoltarea școlii românești de algebre de operatori. Moștenirea sa nu constă doar în lucrările și cărțile publicate, ci și în școala pe care a format-o, în ideile pe care le-a pus în circulație și în oamenii cărora le-a influențat parcursul intelectual. Comunitatea matematică românească îi va păstra o amintire recunoscătoare și plină de respect.

Înmormântarea va avea loc miercuri 4 noiembrie, la ora 12:00, la Cimitirul Străulești 2 (aflat pe Șoseaua Odăii nr. 471, la limita dintre Sectorul 1, București și Mogoșoaia, Ilfov). Trupul neînsuflețit va fi depus la Capela cimitirului marți 3 noiembrie, la ora 12:00.